

VZGOJNI NAČRT

UVOD IN SPLOŠNE DOLOČBE

Z vzgojnim načrtom smo določili načine doseganja in uresničevanja ciljev in vrednot v osnovni šoli ob upoštevanju potreb in interesov učencev in širšega okolja. Oblikovali so ga strokovni delavci šole v sodelovanju s starši in učenci. Prenovljen dokument mora sprejeti Svet šole najkasneje do 1. septembra 2023.

V šolskem letu 2022/2023 je bila ustanovljena strokovna skupina delavcev šole, ki so posodobili dosedanja vzgojni načrt. Člani strokovne skupine za pripravo vzgojnega načrta so:

- Učitelji in strokovni delavci: Metka Uršič Urbanč, Romana Žnideršič
- Predstavnika staršev: Katja Simončič Stropnik
- Predstavnika učencev: Eva Planinc, Neva Žnideršič

Vzgojni načrt šole temelji na ciljih osnovne šole in je oblikovan na osnovi vizije in poslanstva šole: "Nam je mar za vsakogar."

Vzgojni načrt obsega: temeljne vrednote in vzgojna načela, vzajemno sodelovalni odnos s starši, vzgojne dejavnosti, vzgojne postopke in vzgojne ukrepe.

1. TEMELJNE VREDNOTE IN VZGOJNA NAČELA

Pri vzgojnem delovanju naše šole bi radi izpostavili štiri Delorsove stebre, ki so nam izhodišče pri določitvi temeljnih vrednot in prednostne naloge šole:

1. Učiti se, da bi vedeli.
2. Učiti se, da bi znali delati.
3. Učiti se, da bi znali živeti skupaj.
4. Učiti se biti.

TEMELJNE VREDNOTE:

▪ **ODGOVORNOST**

Izkazujejo jo učenci z izpolnjevanjem svojih dolžnosti in upoštevanjem pravil šolskega reda, s svojim delom in vztrajnostjo; učitelji, ki jo izkazujejo s svojo strokovnostjo, ustvarjalnostjo, pravičnostjo, omogočanjem zdravega okolja, doslednostjo in spoštljivostjo ter starši, ki jo izkazujejo s svojim sodelovalnim odnosom s šolo, z vzpodbujanjem otroka in spremljanjem njegovega razvoja.

▪ **SPOŠTOVANJE**

Medsebojno spoštovanje je pogoj za uspešnost pri doseganju ciljev, zato smo strpni drug do drugega, se aktivno poslušamo, priznavamo in prejemamo drugačnost ter skupaj iščemo najboljše rešitve.

▪ ZNANJE

Znanje nam odpira mnoge poti. Slednje pa nam omogoča, da skupaj razvijamo ustvarjalnost, aktivnost in uporabnost znanja.

VZGOJNA NAČELA

Vzgoja temelji na naslednjih načelih:

- oblikovanje optimalnega življenjskega, učnega in vzgojnega okolja v fizičnem, psihološkem, socialnem in duhovnem smislu,
- skupno reševanje težav, dogovarjanje,
- zavzetost za vsakega posameznika, iskanje odličnosti posameznikov in
- zaupanje in zagotavljanje varnosti.

2. VZAJEMNO SODELOVALNI ODNOS S STARŠI

Redno in kvalitetno sodelovanje šole s starši je predpogoj za učinkovito vzgojno dejavnost šole. Šola bo spodbujala vse oblike povezovanja, sodelovanja in vključevanja staršev v življenje in delo šole.

Strokovni delavci šole, učenci in starši razvijajo vzajemno-sodelovalni odnos na vzgojnem področju. Vzajemno sodelujejo pri oblikovanju življenja in dela šole, različnih vzgojno-izobraževalnih dejavnostih, oblikovanju vzgojnega koncepta šole (reševanje problemov, ki jih imajo njihovi otroci ali kadar njihovi otroci kršijo Pravila šolskega reda). Šola usmerja starše v starševske delavnice, šolo za starše, svetovalni center ter po potrebi v druge, zunanje ustanove.

S starši bomo sodelovali tako pri doseganju učno vzgojnih ciljev kot pri reševanju razvojnih in osebnih težav njihovih otrok ali skupin otrok. Zato bomo poleg običajnih oblik sodelovanja (roditeljski sestanki, pogovorne ure in šole za starše) spodbujali medsebojno komunikacijo staršev in druge aktivnosti (srečanja, predstave, praznovanja, zbiralne akcije in druge oblike sodelovanja) v okviru oddelčnih skupnosti in v okviru šole kot celote. Šola obvešča starše na različne načine: osebno, po telefonu, pisno in preko elektronske pošte. V primerih, ko je nujen poglobljen razgovor o otrokovem vedenju ali težavah v šoli, starše povabimo na pogovor.

3. VZGOJNE DEJAVNOSTI ŠOLE

3.1 Proaktivne, preventivne dejavnosti

Vzgojne dejavnosti oblikujejo šolsko okolje tako, da se učenci počutijo varne, sprejete, da so pri šolskem delu motivirani, zavzeti, ustvarjalni in da prevzemajo odgovornost za svoje vedenje in sprejemajo omejitve, ki jih postavlja življenje v skupnosti. Šola je avtonomna pri načrtovanju in izvajanju proaktivnih vzgojnih dejavnosti. Vsaka razredna skupnost bo sprejela pravila razreda, ki bodo izhajala iz Pravil šolskega reda in bodo gradila na občutku

varnosti, zaupanju in sprejetosti. Spodbujali bomo razvijanje socialnih veščin, vrstniško sodelovanje in medsebojno pomoč. Poudarjali bomo in nagrajevali zgledno vedenje učencev, zato bomo vodili pogovore in predavanja o takem vedenju. Tematsko usmerjene vzgojne dejavnosti šole se bodo organizirale v okviru razrednih ur, dni dejavnosti, interesnih dejavnosti ali v okviru sodelovanj v projektih na nacionalni ali mednarodni ravni.

Posebno pozornost bomo posvetili določenim aktualnim temam: medvrstniško nasilje, zdravo življenje, strpnost do drugačnih, kakovostno preživljanje prostega časa, razvijanje socialnih veščin, reševanje konfliktov. Izvajali bomo preventivne dejavnosti za preprečevanje nasilja med mladimi, zasvojenosti in drugih odklonskih pojavov ter dejavnosti, ki povezujejo učence, delavce šole, starše in lokalno skupnost.

3.2 Svetovanje in usmerjanje

Svetovanje in usmerjanje pomaga učencem pri reševanju problemov v zvezi z njihovim razvojem, šolskim delom, odnosih z vrstniki in odraslimi, razvijanju samopodobe in prevzemanju odgovornosti. Cilji svetovanja in usmerjanja so, da se učenci učijo:

- prevzemati odgovornost in sprejemati posledice svojih dejanj,
- oblikovati lastne cilje in strategije za njihovo uresničevanje,
- organizirati lastno delo za večjo učinkovitost,
- razmišljati in presojeti o svojem vedenju in ravnanju drugih ljudi,
- reševati probleme in konflikte,
- ustrezno ravnati v situacijah, v katerih je prisoten stres, strah, čustvena napetost, konflikti,
- razvijati pozitivno samopodobo.

Usmerjanje in svetovanje se izvaja v okviru ur razredne skupnosti, individualnih pogovornih ur in ob sprotnem reševanju problemov. Izvajajo ga strokovni delavci in sodelavci šole. Svetovanje in usmerjanje, ki je povezano z reševanjem individualnih ali skupinskih problemov učencev izvajajo za to usposobljeni strokovni delavci, posebno vlogo ima pri tem svetovalna delavka na šoli.

Svetovanje in usmerjanje poteka v obliki pogovora med delavci šole in učenci, ki se nanaša na težave v otrokovem šolskem funkcioniranju, odnose z vrstniki ali učitelji in kršitve Pravil šolskega reda. V primerih, ko strokovni delavec presodi, da se pri učencu pojavljajo težave in oblike vedenja, ki jih šolska obravnava ne more omiliti, izboljšati ali odpraviti, staršem predlaga obravnavo v zunanjih ustanovah.

4. VZGOJNI POSTOPKI IN UKREPI

4.1 RESTITUCIJA (POVRAČILO ŠKODE)

Restitucija je oblika vzgojnega postopka, ki omogoča posamezniku, ki je s svojim ravnanjem povzročil materialno ali moralno škodo drugemu, skupini ali šoli, da to popravi. Posameznik se v postopku sooči s posledicami svojega ravnanja, sprejme odgovornost za takšno ravnanje in poišče načine, s katerimi svojo napako popravi oziroma se z oškodovancem dogovori za načine poravnave.

Poravnava je smiselno povezana s povzročeno psihološko, socialno ali materialno škodo, zahteva odločitev in napor tistega, ki je škodo povzročil, spodbuja pozitivno vedenje, poudarja vrednote. Kaznovalca ni, zato učenec ustvarjalno rešuje problem.

MEDIACIJA

Mediacija je postopek, v katerem se osebe, ki so v sporu, ob pomoči nevtralne tretje osebe (mediatorja) pogovorijo ter ugotovijo kje so točke njihovega spora, si izmenjajo stališča, izrazijo svoja mnenja, ideje, težave in strahove ter skušajo najti rešitev, ki bo ustrezala stranem v sporu. V mediaciji prevzameta sprti strani sami odgovornost za razrešitev

nastalega konflikta. Proces mediacije vodi in usmerja mediator, ki je zaupna in popolnoma nevtralna oseba (strokovni delavec šole) in je ustrezno teoretično in praktično usposobljen.

4.2 VZGOJNI UKREPI

Vzgojni ukrepi obsegajo posledice kršitev pravil šole. Uporabljajo se, kadar učenci niso pripravljeni sodelovati pri reševanju problemov in so bile predhodno izvedene vse druge vzgojne dejavnosti. Učencem pomagajo spoznavati njihove obveznosti do drugih ljudi in pomen pravil v družbi. Izvajanje vzgojnih ukrepov je povezano z nudenjem podpore in vodenjem učenca, iskanjem možnosti in priložnosti za spremembo neustreznega vedenja. Pri tem sodelujejo učenec, starši in strokovni delavci šole, ki skupaj oblikujejo predloge za rešitev.

Vzgojni ukrepi so lahko:

- **Ukinitev nekaterih pravic in ugodnosti**, ki so povezane s kršitvami Pravil šolskega reda, s pridobljenimi statusi učencev, ugodnostmi, ki jih šola nudi učencem.
- **Povečan nadzor** nad učencem, ko je v šoli, a ne pri pouku.
- **Zadržanje na razgovoru po pouku** v zvezi z reševanjem problemov v soglasju s starši.
- Kadar učenec pogosto ogroža varnost, ne upošteva navodil in zato šola ne more prevzeti odgovornosti za varnost in izvedbo pedagoškega procesa izven prostorov šole (dnevi dejavnosti, tabori, šole v naravi...), šola za takega učenca organizira **nadomestni vzgojno-izobraževalni proces v šoli**.

Odstranitev učenca od pouka je mogoča, kadar učenec s svojim vedenjem onemogoča izvajanje pouka kljub predhodnim pogovorom, dogovorom in opozorilom (razen v primeru, ko gre za učenca s posebnimi potrebami). Cilj odstranitve je vzdrževanje jasno postavljenih mej, sprejemljivega vedenja in omogočanje resnega sodelovanja učenca in učitelja pri reševanju problema ter omogočanje nemotenega učenja drugih učencev v oddelku.

Učenec v času odstranitve opravlja delo pod nadzorom strokovnega delavca, ki ga določi ravnatelj. Strokovni delavec mu lahko pomaga pri reševanju problema, zaradi katerega ni pri pouku. V primeru odstranitve učenca od ure pouka, mora učitelj z njim opraviti razgovor še isti dan, skupaj pregledata opravljeno delo in se dogovorita o nadaljnjem sodelovanju.

5. VZGOJNI OPOMIN

Učencu se lahko izreče vzgojni opomin, kadar krši dolžnosti in odgovornosti, določene z zakonom, drugimi predpisi, akti šole, in ko vzgojne dejavnosti oziroma vzgojni ukrepi ob predhodnih kršitvah niso dosegli namena. Vzgojni opomin šola izreče za kršitve, ko vzgojne dejavnosti oziroma vzgojni ukrepi, določeni z vzgojnim načrtom in pravili šolskega reda, niso dosegli namena (npr. Če učitelj opazi, da je učenec popravil točke ali odgovore po prejetju pisnega preizkusa znanja učitelja). V posameznem šolskem letu lahko učencu izreče učiteljski zbor vzgojni opomin največ trikrat. Če je bil učencu izrečen drugi vzgojni opomin v šolskem letu mora šola obvestiti starše o tem, da lahko učenca po izrečenem 3. vzgojnem opominu **prešola na drugo šolo brez soglasja staršev**, če učenec po treh vzgojnih opominih v istem šolskem letu in kljub izvajanju individualiziranega vzgojnega načrta onemogoča nemoteno izvajanje pouka.

INDIVIDUALIZIRANI VZGOJNI NAČRT

Šola za učenca, ki mu je bil izrečen vzgojni opomin, najkasneje v desetih delovnih dneh od izrečenega opomina pripravi individualizirani vzgojni načrt, v katerem opredeli

